

tegn

: et magasin for Skjold Menighet - 6/06
med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

Frivillige i gudstjenesten

Der er flere enn presten og organisten som gjør en innsats for at gudstjenesten skal gå som planlagt i Skjold kirke. Side 2-3

Snart tid for «Draumkvedet»

6. januar er det på nytt klart for «Draumkvedet» i stavkyrkja. Kvedar Linda Røyseth fortel om middelalderdiktet og framføringa. Side 5

Når én er savnet rundt bordet

Denne julen mangler én når Else-Marie Lyngbø (63) dekker bordet til julefest. Side 10-11

For travle voksne

Skjold kirkes uformelle «Fredagskafé med krydder» én fredag i måneden er et tilbud for «travle voksne». Side 14-15

Endelig advent

Ventetiden

...er snart over!

Anne-Gretes jul

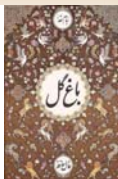
Det har vært et travelt år for forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen. Norske styrker er engasjert i konflikter utenlands og hjemme går forsvardebatten for fullt. Vi møtte ministeren på vei hjem til Hjellesstad. Side 6-7

FOTO: DNA.NO

Tro, håp og kjærlighet

En iransk tobarnsmor og asylsøker har levd tre år i skjul. Hun håper en lovendring vil stille saken i nytt lys, og får i mellomtiden trøst og veiledning fra sin kristne tro - og fra poeten Hafez' samlinger (bildet). Side 8-9

Vi ønsker alle en velsignet julehøytid og et godt nytt år

Også dette året ...

Nytt kirkeår og advent med 4 søndager og lys som skal tennes. Julaften og den stille romjulsfreden. Nyttår og nye muligheter.

AV BJØRN MOE

Jo da, det ligger en god tid foran oss, - og uansett hva vi nå måtte mene om kirke, stat og ulike standpunkt i mange debatter; Jesus-barnet er det få som protesterer mot. Og alle som nå i desember kommer til krybbevandringer, barnehagebesøk, skolegudstjenester og julens gudstjenester, alle får de del i dette ene: Gud er kommet til vår jord. Kommet i et barns skikkelse.

Hvem er dette barnet? Jo da, Guds og Marias sønn sier de som har hørt historien før. Og rett er det, men hvem er han egentlig. Dette julebarnet.

Kanskje er han lik sin far, Vår Herre selv.

Og Vår Herre da, hvordan er han?

En kollega av meg omtalte Guds virke og væremåte på denne måten for noen uker siden: «Gud fører ikke lister eller holder arkiv på våre feil. Er vi tilgitt så er vi tilgitt, og gamle bommerter gjemmer han ikke på.»

Kanskje er det nettopp dette det lille barnet vil fortelle oss, også i år: **Gud er mulig-tenes Gud. Og advent og jul og nytt år er mulighetens måned.**

Muligheten til å lytte til stallens barnelyder.

Muligheten til å legge noe som ikke kan gjøres om, bak oss.

Mulighet til å fortike seg med sin neste.

Muligheten til å legge noe av ditt livs smerte i Vår Herres hender.

Mulighet til å la julefreden bli vår egen.

Tenn lys og syng gode sanger og glade salmer.

For også dette året gjester han oss; barne-kongen. Og vi er invitert inn i stallet, inn på hellig grunn, der det umulige for første gang ble virkelig.

Med ønske om god advent og gledelig jul. ●

Ord å lytte til

Tegn nr 6, 2006

Bladet utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana, og sendes til alle hjem i menighe-ten. Vi tar med glede i mot artikler av ulike slag og gjerne også tips til reportasjer.

Lokalredaksjon:

Dag Høiegg, Kjartan Alvestad, Bjørn Moe (foto). Lokal kontaktinformasjon: Se side 13

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller på e-post: red-tegn@broadpark.no
Digitalfoto: Berynt høy oppløsning.

Sentralredaksjon: Kun henvendelser angående produksjon av menighetsbladet. All annen kontakt: se side 13.
Redaktør: Jan Hanchen Michelsen, tlf. 55 23 25 47 - 906 87 317. E-post: post@dragefjellet.no

Journalist: Magne Fonn Hafsør, tlf. 55 39 04 40 - E-post: eyecuc@online.no

Red. råd: Hans Jørgen Movik, Frode Høyte og Sigmund Austrheim.

Grafisk produksjon: Dragefjellet: tlf. 55 23 25 47 - 906 87 317, e-post: post@dragefjellet.no (Filer over 5 mb sendes jan.hmm@frisurf.no)

Trykk: Grafisk Trykk, Straume

Neste nummer: 6. februar. **Stoffdeadline:** 23. januar

Frivillige under

Når du kommer til Skjold kirke en søndag, er det flere enn presten og organisten som gjør en innsats. Du blir møtt av to kirkeverter i våpenhuset.

Som oftest er det en mann og ei dame der. De ønsker deg god søndag, og overrekker salmebok med program for dagens gudstjeneste. De har mandat på vegne av menighe-ten og hjelper til med å ta imot kirkegjengerne, samle inn kollekt og telle opp pengene.De har et navneskilt som viser dette mandatet. En del av de frivillige medarbeiderne er også tekstlesere.

Jeg har snakket med Olav Digernes. Han er en av Skjold kirke sine tekstlesere.Dette er en serios opp-gave, og man må kjenne teksten som skal leses. Han pleier å øve på teksten hjemme, og bestemmer seg for hvor han skal legge tryk-keket.Det er viktig at teksten leses på en god og tydelig måte. Han er dermed godt kjent med teksten for han møter opp i kirken søndag morgen ved 10.15 tiden. Da pleier han å teste hoytalaranlegget for å sjekke volum og hvordan det høres ut når stemmen blir forsterket.

Olav Digernes foretrekker å bruke lesepulten når han leser sine to tek-ster, en fra Det Gamle Testa-mentet og en

tekst fra Det Nye Testamentet. Han sier også at det er viktig å være vel-kledd i Guds hus når man har opp-gaven som kirkevert. Dette viser at vi har respekt for den tjenesten vi har. Vi er alle invitert til et møte med det hellige.

En av kirkevertene bærer inn korset i dåpsprosessen i begyn-nelsen av gudstjenesten. En kirke-vert hjelper også til under dåpen.

Kirkevertene tar også opp offeret ved benkeradene. Olav Digernes sier at menigheten er flink til å gi. Det er også kirkevertenes oppgave å telle pengene.

Det er knapt 20 kirkeverter som deler på tjenesten. Kirkevertene gjør tjeneste ca. åtte ganger i året.

Skjold kirke er avhengig av de frivillige sin innsats på mage områ-der. Den 10. november hadde kir-ken en medarbeiderfest der alle frivillige var invitert. Det var god mat og fin underholdning. En koselig kveld for alle frivillige.

Malvin Gerhardsen, leder i menighetsrådet, sa at alle de frivillige i Skjold menighet er like viktige, og gjør en god jobb. Olav

Cathrine Horn og Ane Stokke. FOTO: BJØRN MOE

gudstjenesten

Reportasje

Her ser vi fra venstre Olav Digernes, Solveig Endal og Olav Hauge, som er noen av kirkevertene i Skjold kirke.

FOTO: KJARTAN ALVESTAD

Digernes og flere andre kirkerevert hygget seg denne fredagskvelden sammen med andre gode kirkevenner.

Alle som gjør en frivillig innsats for Skjold kirke ble takket og anmodet om videre engasjement for menighetens felles mål. Olav Digernes oppfordrer flere til å melde seg til tje-

neuste som kirkevert, og andre tjenes-ter for kirken. Man får mye igjen for de tjenestene man tar på seg.

Kirkerevertene har nå blikket rettet mot julehøytiden. Olav Digernes skrev i 1981 et dikt som heter STJERNA FRÅ BETLEHEM, her kommer dette samtidig som vi ønsker alle

EN RIKTIG GOD JUL! ●

Fredag 10. november arrangerte medarbeiderutvalget fest for alle frivillige i Skjold menighet. Sammenkomsten er årlig og var i år svært godt besøkt med over 100 frivillige samlet til en fin kveld. Bak arrangementet står medarbeiderutvalget og flere gode hjelpere. På bildet ser vi fra venstre Turid Müller, Kari Sylvarnes, Dag Høieggen og Tor Müller.

FOTO: BJØRN MOE

Stjerna frå Betlehem

Sjå stjerna på himmelkveld blinkar så klårt og skjelv mot kvart eit auge som ser opp mot den djupe himmelverd.

Sjå stjerna, til deg kjem ho med bodskap om fred på jord.

Ho vil no så gjerne inn og gleda kvart hjarta og sinn.

Sjå stjerna frå Betlehem

lyser for kvar ein heim.

Lat barnet i krubba der

vera vår leiarstjerne her.

Når stjerna får fylgja deg,

finn du den rette veg.

På jord råde heilag fred,

for Herren sjølv har stige ned.

Lat stjerna skapa glede, fest,

og Barnet vera heidersgjest.

Og du og eg må hylla Han

som kom og vart vår løysingsmann.

OLAV DIGERNES

JULEKONSERT

"Himmeldiamanten"

SKJOLD KIRKE

SØNDAG 17. DESEMBER

KL 18.00 OG 20.30

NYKIRKEN

TORSDAG 21. DESEMBER

KL 19.30

**SOLA
FIDE**

Les mer på www.solafide.no

BYGGMESTER
MNB.F
ERLING VALDE A/S
ALT I TØMMER- OG INNREDNINGSSARBEIDER
Smøråsvn. 22 - Telefon 55 13 05 80

KILDEN BLOMSTER

Kilden Senter, Nordås

Tlf. 55 13 71 56

«Stille natt, hellige natt»

De siste årene har konserten «Stille Natt, hellige natt» trukket fulle hus i Skjold kirke.

Kvartetten som gjester oss i år er Tor Endresen, Marian Aas Hansen, Rune Larsen, Anita Skorgan samt musikerne Jon-Willy Rydningen og Olav Torget. Det kan lønne seg å være tidlig ute med å skaffe seg bil-

lett til konserten, som finner sted tirsdag 5. des. kl. 21.00 (**merk nytt tidspunkt**). Billetter selges via Billettservice og på Posten. Usolgte billetter selges ved inngangen. Billettpris 280,- (eks.avg). ●

10-kaffien dro til Siljustøl

Siljustøl var hjemmet til Harald Sæverud (1897-1992). Dette var målet for 10-kaffiens tur 2. november.

AV KJARTAN ALVESTAD

Snøen var akkurat kommet, og omviser Eilif Løtveit sto i døren på Siljustøl og tok imot pensjonistene fra Skjold kirke. Først fikk vi høre artige historier da vi sto nede i bibliotek i kjelleren. Harald Sæverud pleide å gå barbeint ut i det duggvåte gresset om morgningen. Han mente kroppen trakk til seg det den trengte av mineraler på den måten. Et annet fast rituale var at han drakk et lite glass sjøvann hver morgen. Dette sjøvannet skulle helst hentes på 30- 40 meters dyp fra Korsfjorden.

Staselig bygning

Det var mye spennende å se. For å være et hus som ble bygget i 1939, var det svært moderne. Det hadde blant annet elektrisk oppvarming i taket. Det er en svær og staselig bygning. Flotte malerier hang på veggene og viste at Harald Sæverud hadde mange kontakter.

Vi fikk se spisestuen der bordet var bygget ut i bredden og ikke lengden. Stolene var tegnet av Harald Sæverud selv. Det hang et flott maleri av Sæverud sine tre sønner på veggen i spisestuen. Dette maleriet var malt slik at hver av guttene ble malt når de var kommet opp i en viss alder. Det var

PÅ TUR. Her ser vi ti-kaffien i skogen utenfor Harald Sæverud sitt hjem Siljustøl. Fra venstre har vi Arne Brekke, August Sverre Olsen, Olav Haugse, William Nordgård, Arne Gjerde, Norvald Sellevoll, Anders Askeland, Håkon Skudal, Olav Digernes og Arne Myklebust.

FOTO: KJARTAN ALVESTAD

Reportasje

Bjørn Tvedt som malte dette over flere år. Maleriet viste Sveinung, Tormod og Ketil side om side med lik alder. Det var slik han ville ha det. Vi satte oss inne ved flygelet, og fikk høre mer om Harald Sæverud.

Rondo Amoroso

Eilif Løtveit fortalte hvordan melodien Rondo Amoroso ble til. Den var et resultat av en dialog mellom Sveinung og faren. Harald Sæverud spilte en trist melodi, og sønnen spurete hvorfor han spilte så trist. Denne dialogen førte altså til Rondo Amoroso. Etterpå

fikk vi høre et opptak av dette stykket. Harald Sæverud likte godt dette stykket. Vi kom innom musikken som Harald Sæverud hadde laget til Per Gynt. Senere fikk vi høre et opptak av Kjempiveslåttan.

Det gikk mot slutten på omvisningen, og vi gikk mot ytterdøren igjen. Dette var en spennende tur for alle i 10 kaffien. Alle som var med på turen retter en stor takk til Eilif Løtveit som på en engasjert og god måte ga oss et innblikk i Harald Sæverud sitt virke. Da vi kom ut til vinteren kunne vi se den flotte beliggenheten med de fine turstiene som Harald Sæverud hadde fått anbrakt. Dette er et område som gir rekreasjon og samtidig viser hva som rører seg i et komponist-sinn. ●

Draumkvedet i stavkyrkja

Sidan det var trettandedags jul, altså 6. januar, Olav Åsteson vakna og reiste til kyrkja for å fortelja det han hadde sett, har dette vorte dagen kor det er tradisjon å framføra «Draumkvedet» i Fantoft stavkyrkje.

TEKST OG FOTO: LINDA RØYSETH

Det vert to konsertar denne dagen, kl. 18 og kl. 20. Kvedar i år er Linda Røyseth (25) frå Meland kommune i Nordhordland. Ho fortel sjølv om oppsetninga:

Eg er folkesongar, utdanna frå Høgskolen i Telemark og Kvedarskulen ved Ole Bull Akademiet, Voss. Eg fullførte våren 2006 mastergrad i etnomusikologi ved Universitetet i Bergen og tek for tida praktisk-pedagogisk utdanning i musikk ved Griegakademiet.

Visjonsdikt

«Draumkvedet» er eit visjonsdikt frå 12-1300-talet. Det er mange diskusjonar kring alder, opphav og form, då folkemusikkinnsamlarar for det meste fann brotstykke og ein-skilde vers på midten av 1800-talet. Ein veit ingenting om kven som har skrivt det, men dei fleste nedteikningane er gjort i Telemark.

Visjonslitteratur – forteljingar om ferder til den andre verda – finst det mykje av frå middelalderen og ein kjenner dette temaet mellom anna frå gresk, jødisk og persisk tru. I norsk samanheng står likevel Draumkvedet i ei særstilling.

Tolking

Professor Moltke Moe tok i 1890-åra brotstykke frå ulike kjelder og sette desse saman til ei utgåve på 52 vers. Det er denne tekstutgåva eg baserer framføringa mi på. Eg nyttar fleire melodiar, mellom anna dei L.M. Lindeman teikna ned i Telemark på midten av 1800-talet. Desse har vorte forma av mange kvedarar i vår tid, som igjen har vore med og forma mi tolking av «Draumkvedet.»

Linda Røyseth skal framføra «Draumkvedet» i Fantoft stavkyrkje 6. januar. Under: Grutte Gråskjegg, djelveken, er eit gammalt navn for den høgste norrøne guden, Odin.

ILL: GERHARD MUNTHE

Trettandedags jul

«Draumkvedet» fortel om Olav Åsteson, som la seg ned på julekvelden og fall i djup søvn. Trettandedags jul vakna han, då folk var på veg til kyrkja. Etter gamal tru trudde ein at sjela måtte gjera ei lang reise etter døden. Olav Åsteson gjorde denne reisa i levande live. Medan han søv, har han sett livet etter døden: skjærselden, himmeriket og helvete. Olav rir til kyrkja for å fortelja det han har sett. Kontrasten er stor: Presten står framme ved altaret og les opp «les-tine lange» på latin og Olav sit seg bak i kyrkjedora og fortel om draumane sine.

Endar godt

Gjallarbrui (brua mellom denne verda og åndeheimen) var fullsett med kvasse piggar og vakta av farlege dyr. Olav har sett korleis syndar vert straffa og fått ein glimt av paradiset. I Brokksvaline er han vitne til domen som sjelene får. Frå nord kjem djelveken og hans følgje på svarte hestar, frå

sør kjem englehæren på kvite hestar. Kanskje ein skal halda på spenninga? Nei, «Draumkvedet» endar godt! Diktaren let alle syndesjelene koma til Jesus Krist, noko som eigentleg ikkje var ei godkjent truførestilling i middelalderen.

Styrkeprøve

For meg er «Draumkvedet» ei slags styrkeprøve. Frå tidlegare heitest det at ingen kvedar er så god at han kan heile «Draumkvedet», men dei fleste kvedarar kan noko. Det er nok riktig også i dag. Det at «Draumkvedet» i større eller mindre brotstykke har vorte vidareformidla gjennom utallige generasjonar, gjev det ein styrke og ein ekstra verdi. Eg er audmjuk over at eg får lov til å formidla denne forteljinga, og eg gler meg verkeleg til dette! Ynskjer også alle som vil dela denne opplevinga med meg hjarteleg velkomne! ●

KULTUR

Konsulent-retur til kirkene

Kirkevergen i Bergen reverserer deler av prostireformen og foreslår at menighetskonsulentene fra nyttår flytter tilbake til menighetene. Forslaget skal behandles desember.

AV JAN HANCHEN MICHELSEN

Derimot kommer ikke de nedlagte stillingene som daglige ledere tilbake, og fortsatt skal alle henvendelser vedrørende dåp og vielse rettes til det felles menighetskontoret i Fana.

Har vært savnet

Men ved at konsulentene flytter tilbake håper særlig menighetenes mange frivillige å lettere få kontakt med «rette vedkommende». Også mange prester har savnet et større arbeidsmiljø i det daglige virket.

- Konsulenten er menighetsrådenes sekretærer, og det har vært dypt savnet i mange menigheter at denne stillingen ble fysisk flyttet bort fra menigheten og til et sentralt kontor for hele prostiet, sier kapellan Bjørn Moe i Skjold menighet.

Omstridt

For reformen var omstridt. Noen menigheter har sagt seg fornøyd med reformen, i mange andre menigheter har den gamle ordningen vært savnet: -Det er derfor glede mange steder over at i alle fall konsulentene trolig igjen kan arbeide lokalt i menigheten. Men hvordan vi skal løse den nye arbeidsdelingen i praksis vil vi først få vite etter nyttår. Jeg vil også samtidig påpeke at de fleste prester mener servikontoret i Fana, de som tar imot dåp, vigsel og begravelser, gjør en svært god jobb. Også samarbeidet med prester, organister og kirketjenere fungerer bra selv om en del brukere riktig nok kan ha hatt problemer med å komme igjennom til kontoret på telefon, sier Moe. ●

Aktuelt

Med dikt i brilleetuiet

Forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen (57) har alltid et dikt gjemt i brilleetuiet. Og etter en travel høst ser hun nå frem til rolige dager sammen med dem hun er glad i.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Hun møter meg på Flesland en fredag ettermiddag, like etter ankomst fra Oslo. Til tross for et yrende liv på flyplassen finner vi lett et lite bord for oss selv. Dette er ikke et sted folk stopper, alle er underveis. «Gå til flyplassen og bli vis», sier de utenomjordiske.

Afghanistan

- Er Norge i krig?

- Det som foregår i sør-Afghanistan er krigshandlinger. Vi er i Afghanistan som NATO-medlem på bakgrunn av et vedtak i FNs sikkerhetsråd. Afghanerne har levd i flere tiår med krig, konflikt, undertrykkelse og naturkatastrofer. At NATO skal lykkes er først og fremst viktig for afghanerne selv.

Anne-Grete har besøkt landet tre ganger det siste året. Hun lener seg frem.

- Soldatene våre er opptatt av at afghanerne skal få et bedre liv. De må få skole, helsetilbud, rent vann. I september i fjor etablerte vi en leir i Maymaneh. Mandatet her er å sørge for sikkerheten slik at de frivillige organisasjonene kan komme inn og gjøre sitt arbeid.

Å bære staur

- Per Borten sammenlignet det å lede samlingsregjering med å bære staur. «Det er lett når de er godt samlet, men det er tungt å bære sprikende staur». Hvordan opplever du samholdet i regjeringen?

- Vi er tre partier samlet rundt en felles regjeringserklæring. Vi har et veldig godt arbeidsforhold i regjeringen, med en demokratisk sjef.

- Men så er det noen som vil kjøre sakene sine gjennom media?

- Mye har forandret seg siden Bortens tid. I dag er media der hele tiden. Det må vi forholde oss til.

- Selv når enkelte skriver avisinnlegg?

- Jeg forholder meg til regjeringen, og lar meg ikke avspore av dette. Når det gjelder forsvarssjefen, så har vi ulikt perspektiv. Vi har god dialog, men jeg ser det skaper mye støy når han går ut med at Forsvaret må bygges ned. Vi driver ikke distriktspolitikk, men må ta i betraktning at Forsvaret er en hjørnestein i mange lokalsamfunn.

Misjonær og skuespiller

Anne-Grete vokste opp i et hjem med mye debatt. Foreldrene hadde en søkende og nysgjerrig innstilling, og oppfordret barna til å tenke selv.

Hun fikk tidlig hjerte for de svakestes samfunnet, og så for seg en fremtid enten som misjonær – eller skuespiller.

- Jeg var lenge med i Santalmisjonen, som på den tiden engasjerte seg i India. Det ble helt lidenskapskapelig, og jeg fikk tidlig interesse for bistandsarbeid.

- Det har fulgt deg?

- Det føles meningsfylt når arbeidet vårt kan bidra til å skape trygghet og slik legge grunnen for en bedre fremtid.

- Skuespilleryrket, er det også bistandsarbeid?

- Kanskje i en overført betydning. I mange år leste jeg dikt og teaterstykker med skuespiller

Ellen Marie Wigum. Unge mennesker har mange drømmer, men dette var en av de viktigste.

Sesbrøpsmål

- Bruker du dikt i jobben?

- Jeg brukte det en del i Bergen, men ikke etter at jeg ble forsvarsminister.

Hun åpner brilleetuiet, og ut faller noen krøllete papirlapper.

- Dette er jeg svært glad i, sier hun, reiser seg og deklamerer:

NORGE I KRIG: Dagbladets overskrifter tyder ofte på det.

Profil

KISØGER: - Mange har prøvd å få meg til å være alvorlig på bilder. Jeg får det bare ikke til, sier Anne-Grete Strøm-Erichsen.

«Jeg spurte en gang en sebra: Er du sort med hvite striper eller hvit med sorte striper? Og sebraen så på meg og sa: Er du sterk med svake sider eller svak med sterke sider? Er du god med onde påfunn eller ond med gode påfunn? Er du glad med triste dager eller trist med glade dager? Er du flink med dumme innfall eller dum med flinke innfall? Og slik fortsatte og fortsatte og fortsatte den, og aldri, aldri spurte jeg en sebra om striper igjen.»

Diktet er skrevet av Shel Silverstein (1930-99), en amerikansk poet mange menn deler en større generasjonsbolig med mennens foreldre.

Julebudskap

Julen tilbringer Anne-Grete hjemme på Hjellesstad, der hun og hennes mann deler en større generasjonsbolig med mennens foreldre.

- Svigerfar er 92 år, svigermor 90. Begge er oppegående og i fin form. Bo-

formen har vært gull verdt – både for oss og dem. Barna våre har fått god kontakt med de eldre, som igjen vitaliseres av å være med de unge.

- Hva betyr julen for deg, som kristen?

- Julen er en periode der man kan ta det litt rolig og tenke gjennom tingene. Det er ikke alltid lett å holde på en kristentro, men jeg tror det er godt for alle mennesker å tro på noe. I likhet med mange kristne har også jeg balansert mye mellom tro og tvil.

Anne-Gretes datter Cathrine (34) har den medfødte lidelsen Praader Willis syndrom. For fem år siden flyttet hun fra foreldrehjemmet til et bokollektiv for psykisk utviklingshemmede.

- Det er alltid toft for foreldre å få barn med et litt annet utgangspunkt enn alle andre. Det er krevende, på en måte har man små barn hele livet. Samtidig er det et lite julebudskap i dette også. Jeg har alltid tenkt at det var godt det var oss hun kom til. ●

Er julegåva rettferdig?

Rettferdig julegåve? Kva meiner du? Tenker du, kanskje lettare irritert.

AV KRISTIN LØDØEN HOPE, PROSJEKTLÆAR FORBRUK OG RETTFERD, BJØRGVIN BISPEØME

Skal gleda over å gje julegåver også bli tatt frå oss no? Gleda over å gje er for mange større enn det å få. Nokre kosar seg med å planlegge innkjøp av gåver. Vi er gjerne ute i god tid, og tenker varme tankar om dei vi er glade i.

Kanskje lagar du noko med eigne hender. Andre synest julegåvemaset er eit stress. Ikkje ønskjer vi oss noko heller. For vi har jo så mange ting. Og det vi ikkje har, kan vi kjøpe sjølv.

«Til den som har alt» lokkar reklamen og presentar duppedingsar vi ikkje kan klare oss utan. Eller? Undersøkingar viser at det vi ynskjer oss mest av alt er tid. Meir tid saman med dei vi er glad i. Meir tid til å dyrke hobbyar eller gjere kvalitetsting. Gåvekort med snømaking, barnepass, kinobillettar, massasje og liknande er gode, alternative gåver (fremtiden.no og grønnhverdag.no) For andre er ein gåvesjekk til nokon som verkeleg treng det vel så greitt som ei personleg gåve. (reddbarna.no og kirkensnødhjelp.no)

Julegåver har lang tradisjon. Vi gir kvarandre gåver i takksemd over og som symbol på Jesus-barnet som den største gåva. Julia er ei glad høgtid. Vi vil dele gleda med kvarandre, og ikkje minst med borna. Sjølv om barneroftet er fullt av leiker, er det framleis knytt store forventningar og spenning til julegåvene. Det er rett og rimeleg at vi har tradisjon for å gje gåver til dei vi er glade i.

Men er det rett å gje ei gåve som er produsert under urettferdige og kritikkverdige forhold? Og korleis kan eg vite om ei vare har etisk standard? Internasjonalt har vi ei merkeordning (Max Havelaar/Fairtrade). I Noreg er det mest matvarer å få tak i (sjå maxhavelaar.no).

Vi kan vere med på å påverke til eit etisk forbruk ved å vere bevisste konsumentar. Når julekvelden er over, la familien finne ut kor gåva er produsert. Ok, mest sannsynleg Kina ja. Kan de finne ut kor hen i Kina? Namnet på fabrikkjen? Korleis forholda er for dei som jobbar der? Har selskapet som sel produktet ein etisk profil? På www.etiskforbruk.no kan du få mange gode tips og lenkar til korleis du kan gå fram for å finne ut den etiske standarden til eit produkt. La det gå sport i å finne ut mest! Med ein e-post til importøren kan du vere med på å gjere julegåvene litt meir rettferdige...

God jul!

ILL: SVEIN NYHUS/GRØNN HVERDAG

-Gråt ikke mer

Et sted i Bergen sitter en kvinne fra Iran (34) og lengter etter sine to mindreårige døtre. Barna blir tatt hånd om av barnevernet, selv må hun leve i skjul for norske myndigheter. Hun finner trøst i en nyvunnen kristentro og vakre ord fra den iranske poeten Hafez.

«Gråter du? Slipp håpet inn på ny
og gråt ikke mer!» Hafez

TEKST, FOTO OG ØVERSETTELSER: MAGNE FONN HAFSKOR

Hun er en liten kvinne med et karakterfast ansikt og øyne som ulmende glør. Hennes eldste datter er med som tolk. Det blir satt frem kaffe, småkaker og leouiz – en type hvite karamellignende søtsaker med knuste pistasjenøtter.

- Jeg kommer fra en liten by i det sørlige Iran. I en søskenflokk på ti barn var jeg nest yngst.

Hun forklarer at det er vanlig med store familier der hun kommer fra, noe hun lattermildt forklarer som påvirkning fra den arabisktalende del av befolkningen.

Midlertidig kone

- Menn kan ta inntil fire koner, dersom første kone er enig. Mange tar også til seg en «midlertidig kone» – et lovformelig ekteskap som inngås for en på forhånd avtalt periode. Denne perioden kan være et år, en måned, en uke – eller en time.

Selv ble hun tvunget til å gifte seg da hun var 17 år gammel. Mannen foreldrene hadde valgt for henne var 14 år eldre, nær venn av familien – og narkoman. Det siste oppdaget hun først etter at ekteskapet var inngått.

- Samtidig ble jeg gravid. Han likte ikke dette, og begynte å slå meg. Da jeg var fire måneder på vei, mistet jeg barnet.

Hvite klær

Da hun ble gravid på ny, ønsket hun å skille seg. Familien tillot ikke dette. «En kvinne går inn i mannens hus med hvite klær, og kommer ut med hvite klær» ble hun forklart.

- Min eldste datter ble født da jeg var 19 år, inn i en hverdag preget av krangler, vold og rus. Jeg søkte «dadgah» (tingretten) om skilsmisse, uten å nå

frem. Iransk lov krever bekreftelse fra to mannlige vitner før de kan feste lit til en kvinnes forklaring. Dommeren minnet også om at barnet tilhører mannen ved skilsmisse.

- Er kvinner lite verd i Iran?

- Generelt sett har kvinner ikke så mye verdi. Samtidig er det store forskjeller mellom familier. Koranen har egentlig sterke regler for å beskytte kvinner, men ikke i lovverkets tolkning.

Kjærlighet

- Jeg gikk tilbake til ham, mest av frykt for å miste min datter. Kort tid etter ble jeg gravid igjen.

Hun dekker kaffekoppen sin med hånden, ser vekk en stund.

- Den dagen min yngste datter ble født, hadde jeg mottatt flere slag og spark mot magen. Jeg begynte å blø og mistet fostervannet. Min mann stakk av, men heldigvis hjalp naboer meg til sykehuset.

Hun eldste datteren har hørt lenge på hva moren sier.

- Far kunne mishandle mor rett foran mine øyne. Selv kunne jeg ikke gjøre annet enn å gå ut av huset, gjøre noe annet. Dette kommer jeg alltid til å bære med meg.

- Har du snakket med ham etter at dere kom til Norge?

- En gang. Da truet han meg å hente oss. Andre har sagt at han ønsker å kjøpe et hus og en bil til meg. Han skylder meg ikke hus eller bil – men kjærlighet. Det fikk jeg aldri fra ham.

«Gråt ikke mer, mitt hjerte,

la Noah lede deg,

Han fører din Ark til den

ønskede havn!» Hafez

Åtte måneder i skjul

Hjemme var det nå verre enn noen-sinne, og hun søkte skilsmisse.

- En mulighet slo ned i meg. Jeg kunne flykte til min søster i Norge!

I skjul ordnet hun turistvisum for seg selv og barna. De kom hit i 2001, og søkte asyl kort tid etter ankomst. I 2002 mottok hun det obligatoriske avslaget på asylsøknaden. Et år senere ble hun formidlet avslag nummer to – sammen med vedtak om utkastelse fra Norge. Hun tok da med seg barna og romte. Etter å ha levd i skjul i åtte måneder, valgte hun å overlate barna til barnevernet.

- Min yngste datter ble syk, men kunne ikke gå til lege. Min eldste datter fikk ikke gå på skole. Ingen av oss kunne bevege oss trygt ut av huset vi gjemte oss i.

Våren 2004 flyttet søstrene sammen på barnehjem.

Livsviktig samvær

Utendingslovens §45 sier at «offentlig myndighet etter anmodning skal gi utlendingsmyndighetene opplysninger (...) om utlendingers navn og adresse uten hinder av taushetsplikt.» Med henvisning til denne paragrafen advarte barnevernet moren mot å kontakte barna, da de var nødt til å informere politiet dersom de ble spurt.

- Det gikk et halvt år før vi fikk se moren vår igjen, sier eldstedatteren.

- Mors venninne skjulte moren vår på gulvet inne i bilen. Slik fikk vi noen dyrebare minutter sammen.

Yngstejenten forandret seg i denne perioden. Hun, som før hadde vært livsglad og utadvent, ble stille og apatisk.

- Min søster trodde at mor hadde sviktet oss og begynte å kalle meg for mamma. Jeg prøvde å forklare henne at mor gjorde dette for å beskytte oss og ta vare på oss. For en fireåring var dette vanskelig å forstå, sier datteren.

Julen 2004 ble den lille familien innvilget tre dagers midlertidig oppholdstillatelse. Det gjorde godt å møtes. Samtidig var det vondt å vite at det kunne ta lang tid før de fikk se hverandre igjen.

- Jeg ønsker meg et rolig liv sammen med barna mine, sier den iranske kvinnen, her sammen med sin eldste datter.

Retts sak

- Barnevernet ønsket å plassere barna mine i fosterhjem. Dette godtok jeg ikke, og det ble retts sak.

Saken gikk over to dager i sommer, og hun trosset faren for å bli kastet ut av landet ved å møte i retten.

- Jeg måtte forsvare meg. Barnevernet sa at jeg sviktet barna, sannheten var at de begrenset mulighetene for samvær.

Hun fikk medhold. Barna får derfor bli i barnehjemmet til saken om oppholdstillatelse er ferdigbehandlet. Hun er takknemlig for at flere av de barnehjemsansatte vitnet til hennes fordel. Etter retts saken får begge døtrene besøke moren seks timer ukentlig – uten annen voksen tilstede. De har fått ny tillit til barnevernet.

- Skal jeg flytte, må det bli hjem til mamma igjen, sier datteren.

«Målet er langt borte, veien lang,

Men alle stier leder til det samme husly

Der du skal legge fra deg byrden – så

gråt ikke mer. Hafez

To følgesvenner

For to år siden ble kvinnen døpt.

- Jeg hadde lenge funnet trøst i bibelen. På en måte fant jeg meg selv i kristendommen. Det gjør godt å vite at noen elsker meg som den jeg er.

Kristendommen har gitt henne en ny følelse av trygghet og håp. Hun legger livet i Guds hender, og stoler på at Hans vilje vil seire.

- Jesu ord i Bergprekenen har lært meg å være sterk og kjempe for mine rettigheter. Jeg er blitt styrket i troen på at jeg skal vinne frem i min sak.

Sitt første møte med Jesus hadde hun kort etter hun først kom til Norge.

- Vi var nettopp flyttet på asylmottak, da jeg ble invitert til en gudstjeneste. Presten sa at han så to personer ved min side. Den ene var Jesus, den andre et lite barn. Det gikk kaldt nedover ryggen på meg. Han snakket om barnet jeg mistet.

Gråt ikke mer

I høst instruerte arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen, i påvente av en lovendring, Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda om å «stille i bero alle saker som gjelder lengeværende barn som har søkt asyl eller opphold på annet grunnlag.»

- Jeg håper at mine bønner nå er hørt. Mitt største ønske er et liv sammen med barna i Norge. Her kan vi ha det trygt sammen, uten frykt. ●

«Gråt ikke mer! Fra sorgens hvilested

Skal det springe roser frem fra det

nakne gulv! Hafez

Hafez' divan

Khwajeh Shams al-Din Muhammad Hafez-e Shirazi (ca. 1320–90) skrev sine dikt for over 600 år siden, men er fortsatt blant Irans mest leste forfattere. Graven i fødebyen Shiraz (bildet) besøkes årlig av flere millioner beundrere. Verkene hans fikk sin første vestlige oversettelse i 1771, da William Jones oversatte et utvalg fra hans «divan» (diktksamling). Goethe hyllte Hafez som en poet uten likemann: «Hafez risset inn uforgjætelige sannheter i en eviggyldig poesi.» Poeten Emerson sa det slik: «Han ser for langt; han ser gjennom; slik er den eneste mann jeg ønsker å være med eller være.» Edward FitzGerald, som oversatte diktksamlingen «Rubaiyat» av Hafez' landsmann Omar Khayyam (1048–1122) leste Hafez på originalspråket, og kalte ham språkets største musiker.

- Nesten alle hjem i Iran har en «divan» (diktksamling) av Hafez, sier den iranske kvinnen. - Den brukes som veiviser i livets store spørsmål. Diktene hans sier at du kan ha mange problemer, men i tillit til Gud skal du til sist finne det du leter etter.

- Hafez snakker mye om kjærlighet? - Alt jeg vet om kjærlighet har jeg lært av Hafez. Han sier at den største kjærligheten er den du aldri får, ler hun. ●

For hjelpepleier Else-Marie Lyngbø (63) på Elveneset blir årets julefeiring annerledes. Ved bordet vil det bli dekket til en som ikke lenger er der.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Det var i fjor på denne tiden at mannen, Kåre Lyngbø begynte å føle seg dårlig og oppsøkte lege. Provesvarene var urovekkende, og legen kalte ham inn til undersøkelse like over nyttår. Det ble avgjort å legge ham direkte inn på Haukeland. Der ble det konstatert kreft i bukspyttkjertelen, med spredning til leveren. To måneder senere døde han. Else-Marie kan se tilbake på gode år sammen med sin mann, og gleder seg nå over tre voksne sønner og fire barnebarn. Samtidig har dette vært en tung tid.

- Når man har levd sammen et helt liv, blir man nesten som en organisme. På en måte føler jeg meg nå som en halv person.

Ventetid

Etter to uker på sykehuset kom mannen hjem i 14 dager, men måtte hele tiden ned på sykehuset for nye prøver.

- Det gjorde vondt å se hvordan tilstanden gradvis ble verre. Det ble slik at hver gang jeg fulgte ham til sykehuset, regnet jeg med å reise alene hjem igjen.

Kåre ble fort avhengig av hjelp til alle gjøremål. Else-Marie er nattevakt ved et sykehjem, og aktiviserte familien til å være hos mannen når hun skulle på vakt.

- I denne perioden gikk jeg i halv sykemelding. Det føltes godt å være sammen med kollegaene i en sammenheng borte fra den vanskelige situasjonen hjemme. Jeg vet ikke hvordan jeg hadde klart meg gjennom dette uten støtten fra kollegaer og familie.

Håpet

- Barna tok det svært tungt. Han har alltid stilt opp for familien, hjulpet alle. Nå var det han som var syk. Jeg hadde håpet at han kunne bli litt bedre ved vår hjelp.

Men slik skulle det ikke gå. Ikke en

Reportasje

En tom plass ved b

gang legene kunne bidra til å gi ham noe positivt, litt håp. Diagnosen var alvorlig, og det gikk bare en vei med ham.

- Vi hadde lagt alt til rette for at han skulle få dø hjemme. Men tilstanden hans forverret seg så hurtig at det ikke hadde vært riktig å flytte ham hjem.

Familien var samlet hos ham da han døde, snakket til ham og var med ham hele tiden. Han døde stille og fredfullt om formiddagen den 13. mars. Han hadde nettopp fylt 71 år.

Det friske bildet

- Hvordan har du hatt det etterpå?

- Jeg har alltid følt meg som en sterk og ressursrik person som har kunnet snakke om alt. Men jeg innrommer at det har vært svært tungt, spesielt om

ettermiddagen. Da satte vi oss ofte ned med en kopp kaffe, pratet om lost og fast. Nå er det en tom plass ved bordet.

- Kan du fortsatt snakke med ham?

- Ja, det kan jeg. Men jeg sliter med å få frem det friske bildet av ham. Det har nok ikke gått helt opp for meg ennå at han er borte.

- Nå blir det tomt

- Da han døde, fikk han et rolig uttrykk i ansiktet. Dette gjorde godt å se, samtidig som jeg kjente at nå blir det tomt. Det var vanskelig å gå fra ham etterpå.

Familien samlet seg for en minnestund, der de fikk se ham for en siste gang og ta farvel på en verdig måte. Presten i Birkeland var en god støtte for Else-Marie. Hun er også takknemlig for må-

ordet

ten menigheten har fulgt henne opp.

- Jeg fikk brev fra menigheten, og de kom på døren min med et fint kort og et stearinlys.

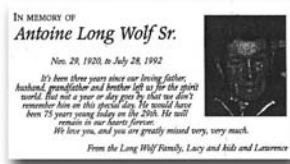
Hun fikk også tilbud om å ta kontakt ved behov. Dette har hun ikke benyttet ennå, men synes det lå omtanke i den omsorg hun ble vist.

Strå i vinden

- Hvor finner du styrken til å gå videre?

- Da jeg ble klar over at det ville gå denne veien, måtte jeg bare godta det og gå videre. Som et strå i vinden må jeg enten følge vindretningen eller knekke.

Hun fremhever samholdet i fami-

Over: MINNEANNONSER: Den amerikanske avisen Indian Country Today er talerør for amerikanske sioux-indianere. Her står dødsannonse side om side med minneannonser.

EN GRAV Å GÅ TIL: - Jeg snakker til ham, spøker litt og klapper på ham, sier Else-Marie Lyngbø.

lien og verdien i det å ha et arbeide å gå til. Noen ganger har jeg tenkt at Gud har sviktet meg. Alt gikk så fort, vi rakk ikke å forberede oss. Samtidig kan man vel aldri bli godt forberedt på slikt. Det var så vondt, og det var ikke noe håp, det gikk bare en vei. Han ønsket selv at det skulle gå fort.

Hun blir stille, ser vekk fra meg.

- Det ble så vanskelig å forholde seg til dette. Jeg folte at det ble satt opp sperrer inne i meg. Vi likte begge å legge planer og se fremover. Nå var det plutselig blitt bare nåtid.

Minneannonser

Mange etterlatte synes det er vanskelig med alle dager som skal feires – dager som man var sammen om før.

- Julen blir nok aldri den samme. Det var da han ble dårlig. Men at familien gleder seg over samværet med hverandre er en god måte å minnes ham på.

- En avdød venn var Lakota-Sioux-indianer. Han fortalte at i deres kultur ble de døde minnet gjennom å markere dagen de døde. I avisen deres står minneannonser side om side med dødsannonser. Hva synes du om en slik skikk?

- Det høres ut som en fin skikk! Når jeg snakker om og minnes min mann, kjennes det som om han ikke er helt borte, men med oss fortsatt.

Fuglesang

- Er du begynt å se fremover igjen?

- Jeg må jo det. Men jeg stopper opp hele tiden.

Else-Marie tar vare på minnet om en snill og omtenksoy mann, med mye liv og en humoristisk og positiv innstilling til livet. Kåre likte å synge, og gledet seg alltid over våren og fuglesangen.

- Kort før han døde husker jeg han tok en sangstrofe på kjøkkenet. Han var da svært dårlig. «Dette var godt å høre», sa jeg. «Dette var lenge siden!» For det var blitt så stille. ●

SORGLYSBÆRER: Et lys i mørket.

FOTO: KARL DAG BÆRUG

Et enkelt lys med mye mening

Et par måneder etter begravelsen kan sorgen fortsatt være stor selv om hverdagen forelengst har begynt.

AV ELI HEGGDAL

Da kan det for noen være godt å få besøk av en som gjerne vil lytte. En som har med seg et lite lys. I Birkeland menighet får de nærmeste pårørende etter dødsfall tilbud om hjemmebesøk. Mange synes det er godt å se et nytt ansikt og da er det ofte Karl Hugo Grindheim som kommer på besøk.

Medmenneske

Han vet ikke på forhånd hva som skal skjedd med den enkelte og det er ikke meningen at han skal vite detaljer. Det viktigste er at han er et medmenneske. Når han står der på trappa, hender det at han gruer seg litt. Kanskje synes de det er dumt at han kommer? Det hender noen bare tar imot lyset, men som regel blir han invitert inn til en prat.

- Er det trist å gå på slike besøk?

- Nei, det jeg har jeg aldri opplevd, sier Karl Hugo. - Folk får lov til å snakke og det virker de glade for.

Sorglysbærer

- Hva slags ballast trenger en?

- Det er mange som kan være sorglysbærere, men litt livserfaring er nok en fordel.

Selv synes han det er godt å være med. Han får noe igjen for dette.

- Så lenge det tennes et lys i dobbel forstand er det fint, sier han stillferdig.

Kan du tenke deg å gå delta i sorgarbeid? Ta i tilfelle kontakt med din menighet for en samtale. De som er med på menighetens sorgarbeid får oppfølging og tilbud om å være med på kurs når det er mulig. ●

Solen går ned

Med den ene hånden styrer jeg en barnetrille fylt opp med gaver, i den andre holder jeg i en liten barnehånd. Lyset fra stjerner over en julepyntet gågate gir gjenskin i min lille datters øyne.

- Se, mannen spiller! sier hun i det vi passerer en gatemusiker. Vi stopper, jeg gir henne en tier hun sjenert legger i gitarkassen.

- Takk, sier mannen, stopper å spille. På andre siden av gaten ser vi en mann som langsomt siger ned langs murvegen. Han ser sliten ut, skitne klær og langt utfidd hår og skjegg. Musikanten går over til ham, setter seg på huk ved mannens side.

- Går det bra? spør han.

- Ikke bry deg, svarer den andre, kanskje mer trett enn sint.

Han reiser seg igjen, går over til den andre siden igjen.

- Denne er til deg, sier han til den utfidde mannen.

Kjente toner og ord flyller

tomrommet mellom travle mennesker. Sangen er skrevet av Neil Young, kanadiener med et hjerte av gull. Mange stopper opp, lytter - dette er musikk som snakker til noe dypt inne i oss:

«I've seen the needle and the damage done/a little part of it in everyone/But every junkie's like a settin' sun.» («Jeg har sett sprøytespissen og skaden den gjør/alle har en liten del av det i seg/en rusmisbruker er som solen når den går ned.»)

Et kort øyeblikk lyser den narkomane opp, leppene sprekker i et tannløst smil.

-Takk, sier han. ●

Med ønske om en god jul for alle! Kjærtlig hilsen Datteren

Synspunkter på bladet?

Redaksjonen vil invitere til debatt, kommentarer og innspill angående artikler og annet stoff som kommer på trykk i bladet. Vi trykker gjerne både korte leserbrev og, etter avtale, lengre kronikker. Ta kontakt på telefon 55 23 25 47, e-post: post@dragefjellet.no for ytterligere informasjon.

NMS U-leirer vinter/vår 2007

Januar	leirleder. Alværa	Mars	23.-25. PrePalmeLeir, 4.-7. klasse, Kvamseter
12.-14. Februar	aktivitetsleir, vinterleir, 5.-7. klasse. Alværa	April	5.-9. Familieleir NMS og NMS U, Kvamseter
23.-25. Februar	2.-5. klasse. Alværa		
26.-28. Februar	EnerSki. 8. kl. - 3. kl. videreg., Kvamseter		
23.-26. Februar			
Mars			
16.-18. Mars	SMS-leir, 8. kl. - 3. kl. videreg., Kvamseter		

For påmelding kontakt NMS U Bjørgvin på 55 54 68 60, e-post buabgn@nms.no eller via www.nmsu.no

Dahls Begravelsesbyrå

ETABLERT 1933

har som familiebyrå levert sine tjenester i mer enn 60 år i Fana og hele StorBergen.

Byrået har gjennom årene opparbeidet en bransjekunnskap som bidrar til en verdighet og stil som de som trenger oss vet å verdsette. Dette gjør vi på de pårørendes premisser, enten man vil at vi skal gjøre alt, eller man vil ha råd og delta selv i forberedelsene til gravferden.

TLF. 55 13 15 00

HELE DØGNET

APELTUNVEGEN 1, 5222 NESTTUN

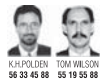
STOR PARKERINGSPLASS

VI KOMMER OGSÅ TIL HJEMMEKONFERANSE

DAG / KVELD

Disponent Kjell Rein Dahl privat 55 10 25 95

BERGEN OG OMEGN BEGRAVELSESHJELP

KJETIL POLDEN TOM WALSEN
55 33 45 88 55 19 55 88

Teatergt. 20, 5010 Bergen
Tlf. 55 21 44 50

Mobil 917 51 700

• DØGNVAKT
• PARKERING
• BLOMSTER
• MONUMENTER

Solstrands Begravelsesbyrå

Herman Fossett, 11, 5007 Bergen

Telefon 55 55 16 16 hele døgnet

E-post: post@solstrands.no

Vår erfaring - din trygghet

Hvordan har du det
EGENTLIG?

Krisetelefon
815 33 300

E-posttjeneste
www.kirkens-sos.no

Kirkens SOS

ET MENNESKE Å PRATE MED
NÅR LIVET ER SOM VERST

Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10

Fax: 55 11 80 11

Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Pastor.

E-post:
syivi@fanaposten.no

**Husk på
dåpsbarna!**

Gode bøker og
god musikk får du hos

vestbok

Vetridsallmenningen 1

tlf. 55 31 79 63 post@vestbok.no

www.vestbok.no

Velkommen til

FANA SPAREBANK
- en bank å stole på

tlf. 55 91 98 00

www.fanasparebank.no

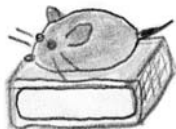
Bruk en tallerken og lag en sirkel på baksiden av noe fint papir. Klipp ut, fargelegg og lim sammen. Vingene greier du sikkert å lage også. Englene minner oss om Betlehem og englesangen der.

1. Det ....i stille....
2. ....jul,....jul.
3. ....er den.....blå.
4. På .... nissen.
5. Du .... tre.
6. .... jul .... den ....
7. Ett barn ..... i .....
8. .... er .....
9. Det ..... til .....
10. .... synger .....
11. .... gikk .... gjø ...
12. .... vi ..... en .....

adventstips: LAG DITT EGET JULEVEKSTED

Bruk fargerik filt eller glanset papir og klipp til så det passer oppå esken og dekorér gjerne med små figurer. Bruk blankt fotolim.

Appelsin med bånd og nellikspiker

Pepperkake på pinne. Du kan dekorere kakene med melis-glasur, smeltet sukker og godterier.

Hvilken julesang?

Hvem-hva-hvor i Skjold menighet Menighetskontoret: Tlf. 55 59 71 10 • Faks 55 59 71 19 • E-post: skjold.menighet@bkf.no

ANSATTE I MENIGHETEN

Skjold menighetskontor:

Skjoldlia 55, 5236 Rådal
telefon 55 59 71 10
telefaks 55 59 71 19
skjold.menighet@bkf.no

Menighetskonsulent

Elin Hvidsten (vikar)
telefon arb. 55 59 71 86
elin.hvidsten@bkf.no
skjold.menighet@bkf.no

Sokneprest Arne Brekke

telefon arb. 55 59 71 14
telefon prv. 55 13 76 62
arne.brekke@bkf.no

Kapellan Bjørn Moe

telefon arb. 55 59 71 13
telefon prv. 55 13 06 10
bjorn.moe@bkf.no

Kateket Idar Kløvning

telefon arb. 55 59 71 11
mobil 970 94 361
idar.klovning@bkf.no

Soknediakon

Annette Andersen (vikar)
telefon arb. 55 59 71 15
annette.andersen@bkf.no

Kantorvikar Gjermund Mildestveit

telefon arb. 55 59 71 16
telefon prv. 91 38 34 30

Kirketjenerteam v/Knut Ytre-Hauge
telefon arb. 55 59 71 12
telefon prv. 55 91 20 08
knut.ytre-hauge@bkf.no

Barnehagestyrer

Lena Aa. Austevoll
telefon arb. 55 59 71 10
telefon prv. 55 91 35 96
lena.austevoll@bkf.no

Menighetsrådsleder

Malvin Gerhardsen
telefon prv. 55 13 12 85

Kirkens konti:

Skjold menighet 3411.32.01101
Gjertj. diakoni 3418.18.00889
Konrantarbeid 3418 20 00436

AKTIVITETER I MENIGHETEN

Bibelgrupper:

Kontakt menighetskontoret:
telefon 55 59 71 10

Bønnegruppe:

Anders Askeland 90 99 82 84

Cantus:

Skjold kirke - tirsdager 19.45-22.00
Gjermund Mildestveit
telefon prv. 55 13 12 85

Extasis (Skjold Ten Sing):

Skjold kirke onsdager kl 19.00-21.30
Idar Kløvning 55 59 71 11

Misjonsforeningen:

Annenhver tirsdag i måneden kl 19.00
(Kontakt kirkekontoret)

KRIK – Kristen Idrettskontakt

Skjold skole, gymsalen – søndager
fra kl. 18.00
Anders Rotevatn 48297010
arotevatn@online.no

Skjold kirkekor:

Skjold kirke, mandager 17.30 – 19.00.
Dag Høieggen: 55 13 11 58

Skjold kirkelag:

Berit Adland: 55 13 37 65
Gerd Dale: 55 13 27 29

Skjold søndagsskole:

Skjold kirke kl. 11.00
Lena Austevoll: 55 91 35 96
lena.austevoll@bkf.no

Steinsvik I - KFUM/KFUM-speidere:

Skjold kirke, tirsdager
Synnøve Moe Engevik: .. 55 13 93 69

Søråshøgda barnekor:

Søråshøgda skole, tors. fra kl. 17.30
Leder Gro Stikholmen..... 55 13 79 05
Kontaktperson medlemsliste:
Line Dahl Hjelle: 55 10 46 98
Hjemmeside: www.sbakor.no/

Nordås KFUM-speidere

Ulveflokken (3.-4. klasse):
Per Isaksen: 55 28 92 84
perisaksen@hotmail.com

Speidertroppen (5.-10. klasse):

Knut-Erland Brun:.....47 41 77 08
knubrun@online.no

Seniordans og TRIM

Seniordans:
mandager kl. 11.00 – 12.30.
Trim: onsdager kl. 11.00 – 12.30
Kontaktperson: Ingeborg Ulvik
telefon:..... 55 13 23 51

Torsdagsklubben

Bibelgruppe for ungdom annenhver
torsdag,
Øyvind Bjørge: 958 79 314
Andreas Maurstad: 917 26 684

Ukeslutt (siste fredag i måneden)

Kafé og aktiviteter for hele familien
Eva Rønnestad 932 93 831
eva.camilla.ronnestad@bkf.no

10-kaffen

Annenhver torsdag like uker,
kl. 10-12
Arne Brekke: 55 59 71 13

Formiddagstreffet

Annenhver torsdag ulike uker,
kl. 12-14
Aslaug Hellevang: 55 13 43 87

Saint-Saëns juleoratorium

I samarbeid med Sandviken Kantori framfører «Cantus» det vakre Juleoratoriet av den franske 1800-tallskomponisten Camille Saint-Saëns. Jan Erik Endresen, som vi kjenner fra tidligere opptredener i Skjold kirke, står i spissen for 5 solister, og kantor i Sandvikskirken, Bjørn Lien, spiller orgel. I tillegg til Juleoratoriet vil solistene og minst ett av korene bidra med eget program. Og alt dette skjer søndag 3. desember. Dagen før synges det samme programmet i Sandvikskirken. ●

Meninghetens julekonsert

Den etter hvert tradisjonsrike julekonserten blir holdt 10. desember kl 1800. Her deltar Skjold Kirkekor, Exstasis, Cantus, Skjold og Nesttun Janitsjar og kanskje flere. ●

Salmekveld i januar

28 januar klokken 19.00. i Skjold kirke: Salmekveld. Velkommen. Se kunngjøringer i kirken over nyttår. ●

Fredagskafé med Krydder

-ukeslutt for travle voksne

**Fredag, 1. desember
kl. 19.30 – 22.30.**

Tittel: «Nå vandrer fra hver en verdens krok, et uoverskuelig pilgrimstog.» Ta med litt pålegg. Så lager vi «ta selv bord». Drikke og brød finnes på stedet.
Velkommen ●

Fredagskafé med krydder:

Når arbeidsuken er ferdig og fredagen er kommet kan det være lett å dale ned i sofaen. Mange kunne sikkert tenke seg å treffe andre til sosialt fellesskap der vi kan senke skuldrene og ha en hyggelig prat, og lytte til musikk av god årgang.

AV KJARTAN ALVESTAD

Skjold kirke har med sitt uformelle tilbud FREDAGSKAFÉ MED KRYDDER et sted der du kan gjøre så. Tilbudet er der en fredag i måneden.

Det er i kirkens peisestue vi som oftest møtes. Man møtes klokken 19.30, og hver enkelt tar med eget pålegg til et koldtbord.

For rundt 30 kroner ordner kirken med kaffe, te og godt brød. Koldtbordet pleier å være svært innbydende. Det er kjekt å sitte i sosialt lag og nyte den gode maten.

Foredrag

Når man er mett og fornøyd kommer «krydderet» i fokus. Det spennende her er at dette varierer fra gang til gang. Sist gang var det «rocken» som ble presentert av Terje Haram. Han hadde lagt ned et stort arbeid i forberedelse, og kom med en stabel LP plater.

- Ukeslu

ICA Supermarked

Gull - Sølv

2 hyggelige
forretninger
med godt utvalg

JUVELER
H. GAMS-HAUGSØEN
LAGUNEN og TORVALM. 1.

Sofus

FRISØRSALONG

Tlf. 55 13 09 33

Søterv. 1

5236 Rådal

Fint i Mali

For tredje gang var det konsert for Mali i Skjold kirke. Et flott program var satt sammen, med engasjerte og dyktige musikere.

AV BJØRN MOE

Og det viktigste av alt,- menigheten fikk være med å gi litt til vårt misjonsprosjekt i Mali. Det er prosjekt som virker i det

tt for travle voksne

Han flyttet stiftet til rett spor, og musikken fylte peisestuen. Det var kristen rock fra 70 tallet som noe avdempet traff våre trommehinner. Vi ble med på en musikalsk reise som varte i flere timer.

Terje Haram fortalte også om konserter som hadde gjort mektig inntrykk på ham. Noen så sterk at han måtte være i fred etterpå, slik at opplevelsene kunne fordøyes. Dette viser at musikken kan ha en sterk berøringsevne.

Byvandring

Fredagskafé med krydder har vært utviklet andre steder også. En vakker forsommerkveld i slutten av mai ble det vandring i gater og smau i Sandviken, der Jan Alfred var kjentmann. Etterpå spilte og sang Svein George Øverås og Jan Sørensen bergensviser. Det ble skillingsboller og diskusjoner den kvelden.

Noen som hadde flyttet fra byen var også møtt opp siden de tilfeldigvis var på besøk. Dette var en flott og minnerik kveld også for dem.

En annen gang fikk vi se lysbilder som Arne Brekke har tatt opp igjennom årene. Han hadde laget en flott lysbildefremvisning med musikk tilpasset bildene. Dette var en stemningsrik tur i gamlandet og fra reiser i syden. Det var meget spennende å

kunne få se andre sider av vår sokneprest.

Martin Elholm er det mange som kjenner. Etter trafikulykken har han hatt sitt å stri med. Han har skrevet boken: LIVET ETTERPÅ.

På en ærlig og humørfylt måte holdt han et flott foredrag for oss på Fredagskafe med krydder. Vi fikk et nært møte med ham, og et innblikk i hvor hardt det kan være å bli trafikkskadet. Det er sterkt å høre personer fortelle direkte om sine opplevelser.

Martin Elholm en en god formidler. Han har heldigvis humoren også, som vi i Skjold kirke har møtt mange ganger. Det er befriende å kunne le litt også. Et menneskelig har mange aspekter. Det spenner fra det lystige til det triste for de fleste av oss. Dette gjaldt også Martin Elholms historie.

Andakt

Når deg går mot slutten av kvelden samles vi i kirken, og har en liten stemningsfull andakt. Der er gjerne tente lys, og en spesiell atmosfære så sent på kvelden når natten er på vei.

Litt før klokken 23 rusler vi hjem. ●

1. desember skal det fokuseres på opplevelser fra en pilgrimstur til Santiago de Compostela. Velkommen til Fredagskafeen med krydder du også! ●

Terje Haram tok oss med på en omfattende musikalsk reise innen kristenrocken.

FOTO: KJARTAN ALVSTAD

Reportasje

Tre av aktørene: Kjerstin Kvaavik, som bidro med flott sang, Martin Elholm, koordinator og konferansier og Kjell Bergsvik, som i år «bare» spilte på sag. En opplevelse hver gang, både å se og å høre.

FOTO: ESBIRN MOE

små, men med viktige målsetting; å gjøre hverdager lettere på landsbygda i Mali.

Brønn i landsbyen

«Være» penger går hovedsaklig til brønnboring, slik at hver landsby kan få sin egen brønn. Effekten er mindre gåing og strev. Særlig for

kvinnene som har vannbæring som en av sine tradisjonelle plikter. Dessuten vil man være bedre sikret mot forurenset vann.

Og til alle dere som ikke var der, en ting er å støtte prosjektet med å hjelpe mennesker på landsbygda i et rimelig fattig afrikansk land, men dere gikk glipp av en flott konsert. Gratis var den også, bare man husket å ta med litt til kollekten.

Takk til alle involvert, med Martin Elholm i spissen. Vi kommer igjen høsten 2007. ●

døpte

- 08.10. Fabian Kongevold Foss
Ulrik Rødal Skaar
Joachim Håland
Sabbasen
- 15.10. Pernille Thomassen
Hope
Oscar Thunes
Svarthumle
Ida Polden
Christopher Stuhr
Hannah Talia Zachariah
Ragnhild Anfinset
Ragnhild Anfinset
- 22.10. Theodor Ring Sørensen
Katrine Skaar Mørch
- 29.10. Elise Johannessen
Indrøy
Nora Lilleøren Lie
Sebastian Strømme
Nortvedt
- 05.11. Jenny Kvam Scheldt
Isabel Alvern Rigney
Hermann Blikra
Erichsen
Ida Bergtun
- 12.11. Hans Axel Heiberg-
Andersen
Hermine Ekenes
Garmannslund
Maria Linnea Møeland
Tykvenko
Kevin Elias Løtveit

vigde

- 11.11. Egil Jordal og
Jean Amos

døde

- 29.09. Bjørn Kramer Rekk
Steinar Helge Helgesen
Esther Hatlebrække
- 06.10. Klara Alvilda
Raunehaug
- 10.10. Bjarne Hagenes
- 12.10. Astrid Johnsen
- 13.10. Alfred Svenheim
- 17.10. Olav Solberg
- 17.10. Kirsten Vike
- 19.10. Kari Lovik Tvedt
- 27.10. Astrid Rasmussen
- 02.11. Asbjørn Boe
- 03.11. Valborg Mary Djuvik

FOTO: BJØRN MOE

gudstjenester

Søndag 26. november.
Siste søndag i kirkeåret
11.00 Høymesse. Arne Brekke.
Offer til Bergen søndagsskolekrets.

Søndag 3. desember.
1. søndag i advent
17.00 Familiegudstjeneste. Bjørn Moe. Takkoffer til Skjold menighet.

Søndag 10. desember.
2. søndag i advent
11.00 Høymesse. Arne Brekke.
Takkoffer til Aksjon håp.

Søndag 17. desember.
3. søndag i advent
11.00 Høymesse. Arne Brekke.
Takkoffer til Skjold menighet

Søndag 24. desember. Julaften
12.00 Familiegudstjeneste. B. Moe.
14.00 Familiegudstjeneste. B. Moe.
16.00 Høymesse. Arne Brekke
23.15 Høymesse. Julenatt/
Ottesang. Arne Brekke
Takkoffer julaften: Kirkens Nødhjelp.

Mandag 25. des. 1. Juledag
12.00 Høymesse. Arne Brekke.
Takkoffer: Skjold men.

Tirsdag 26. des. 2. Juledag
11.00 Ingen gudstjeneste i Skjold kirke. Se Birkeland, Søreide eller Fana.

Søndag 31. des. Nyttårsaften
11.00 Høymesse. Arne Brekke

Søndag 7. januar
11.00. Høymesse. Bjørn Moe

Søndag 14. januar
11.00 Høymesse. Arne Brekke

Søndag 21. januar
11.00 Høymesse, Bjørn Moe

Søndag 28. januar
11.00 Høymesse. Arne Brekke.

kultur

Freddag 8. desember kl. 20.00
Gospelnight i Skjold kirke. Extrasis (Skjold ten sing) deltar med kor, drama og dans. Natteverd

Har du lyst til å skrive i menighetsbladet?

Lokalredaksjonen i Skjold menighet søker frivillige medarbeidere.

- Du får god trening i mediearbeid • Lærerik • Du støtter menigheten på en fin måte

Kontakt Skjold kirke på telefon 55 59 71 10 eller e-post: skjold.menighet@bkf.no

